ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՊՈԼՍՈՅ համար, տարեկան 60 դրշ. վեցամսեայ 30 դրշ. Եռամսեայ 20 դրշ. — ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ համար, տարեկան 80 դրշ. Վեցամսեայ 40 դրշ. Եռամսեայ 25 դրշ. — ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ համար, Տարեկան 22 ֆր. Վեցամսեայ 11 ֆր.:

ԿԱՆԽԻԿ ՎՃԱՐՈՂԸ ՄԻԱՅՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴ Է

ԶԵՌՔԷ 10 ՓԱՐԱ

Bureaux de la rédaction du Journal Arménien DZAGHIK

Galata, Kourchounlou han, N. 7

ԾԱՂԻԿ

ՕՐԱԳԻՐ

"زاغيك" ارمنيجه يومى وسياسى غزه‌در

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

Կալաթա, Գուրչունլու խան, թիւ 7

ՍԱԳԱԵԱՆ ՏՊԱՐԱՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ուղղուած ամէն թղթակցութիւն պէտք է հակիրճ գրուած ըլլայ:

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ուղղուած ամէն գրութիւն ետ չի տրուիր:

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԿԸ ՍԿՍԻՆ ԱՄԷՆ ԱՄՍՈՑ 1ԻՆ, 10ԻՆ ԵՒ 20ԻՆ

ԺԵ ՏԱՐԻ—ԹԻՒ 309 "ԾԱՂԻԿ„ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ԻՐԻԿՈՒՆ 27 ՄԱՐՏ 1902 ՇԱԲԱԹ

"ԾԱՂԻԿ„Ի ՄՐՑՈՒՄԸ

Կարգալ երրորդ էջին մէջ «Ծաղիկ»ի մրցումը կազմող նորավէպին ՏԱՍԵՐԵՔԵՐՈՐԴ տողին օր սիւնակին մէջ պահուած ըլլալը, վասն զի միւնոյն կերպով պիտի ծանուցանենք ՏԱՍՆԸՉՈՐՍԵՐՈՐԴ տողին ուր պահուած ըլլալը։ Յետոյ, ամբողջ վեց օր ալ, մի՛ միայն օր էջին մէջ պահուած ըլլալը պիտի բանենք, առանց սիւուած ըլլալը պիտի բանենք, առանց սիւուած ըլլալը պիտի բանենք։ Իսկ անկէ անդին, ինչպէս յայտնի է, վերջին տասը օրերը օ՛չ էջ ցոյց պիտի տանք, օ՛չ ալ սիւնակ։

Որպէս զի դուք դիւրութեամբ փնտռեցէ՛ք։

Նորավէպին առաջին ՏԱՍԸ տողերը, մրցումին պայմանները, ինչպէս նաեւ յաջակից ուրիշ տեղեկութիւններ կարդալ

ՉՈՐՐՈՐԴ ԷՋԻՆ ՄԷՋ

Տասը օսմ. ոսկի պարգեւ։

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

"ԵՍ„ԻՆ ԲԱԺԻՆԸ

ՆՈՐԱՀԱՍ ԳՐՈՂՆԵՐՈՒՆ

«Ես»ը այն գիտակցութիւնն է՝ զոր ունինք մեր անհատական ինքնուրոյնութեան մասին։ «Ես»ը անհատին մէջ՝ իր զարգացման աստիճանները ունի։ Այդ աստիճանները՝ աստիճաններն իսկ են գիտակցութեան։ Գիտակցութիւնը՝ շատ նախնական է անասուններուն մէջ, ու զերագոյն զարգացման հասած է մարդէակին մէջ։ Կենսաբանօրէն մարդկային անհատականութիւն մը այնքան աւելի բարձր է, որքան առաւելակշիռ աստիճանով զարգացած է իր անհատականութեանը գիտակցութեան մէջ։

Բոլո՛ր մեծ մարդիկը, մտաւորական կարգի ո՛ր տեսակ գործունէութեան ալ պատկանին անոնք, զարգացած եսութեամբ մարդեր են եղած։

Գրականութեան մէջ այդ կէտը չա՛տ աւելի կը չեշտուի։ Լաւագոյն գրողները անո՛նք միայն եղած են, որոնք հանգիտութեան վերջին գծերը ջնջած են ուրիշներուն հետ, որոնք ամէնէն աւելի իրենք իրենց մէջ կը մնան, իրենք իրենցմով կը բացատրուին։ Հետեւակ ու միջակ գրողները՝ կապիկներն են գրականութեան։ Վարպե՛տ միայն կարելի է ըլլալ։ Գրական աշկերատութիւն չկայ, առանց միջակութեան, առանց ոչնչութեան։

* * *

«Ես»ին զարգացման եղանակը, սակայն, գէշ կերպով բմբռնուած ըլլալ կը թուի մեր լրագրութիւնը ողողող նորահաս գրողներուն կողմէն։

«Ես»ը մունետիկի ցուցասիրութեան պէտք չունի, ինքզինքը զգացնելու համար։ Իր ուժը՝ իրմէն կը բղխի, իր բարոյական ներգործութիւնէն, առանց ոճնավաճառի աղմկամոլ ռեքլամին։

«Ես»ին զարգացման եղանակը ամենասխա՛լ հասկցուած է, կ'ըսեմ մեր նորահաս գրողներուն կողմէն, որոնք ունայնասիրութիւնը չփոթած են ինքնագիտակ գժուարապահանջութեամբ փառասիրութեան հետ։

Այս եզրակացութեան յանգելու համար բաւական է որ եւ է նոր գրողի կողմէ արտադրուած գրութիւն մը վերլուծել, գրողին հոգեբանութիւնը մղելու նպատակով։

Հոն պիտի տեսնենք թէ որ եւ է գրականական լրջութիւն՝ տարտղնուած է աղմուկ հանելու, ընթերցողը՝ գրողով զբաղեցնելու տպաւորութիւններ, բոլո՛ր աճպարարութիւններ, բոլո՛ր սքողուած ձեռնածութիւններ, բոլո՛ր վարպետագի՛տարամտութիւններ՝ ամբողջի մը հէգ նպատակին կը ծառայեն։

Այդ գրողներուն էջ՝ յատնապէս լրացուցիչներ ալ կան արդէն, որ լապտերի աքաղաղի ծիծաղելի նպարատութիւն մը կը պատցնեն լրագրութեան էջերուն մէջ։

Բոլոր ասիկա՝ տնաս ու հիանդոտ դիտակցութեան մը ախտանիշն է միայն։

Ամէնէն աւելի արժանի կերպով իր վրայ խօսել տալու միջոցը՝ ինք իր վրայ խօսելուն մէջ չի՛ կայանար բնաւ։ Ընդհակառակը, այդպէսով եթէ տգէտ ընթերցողներուն անմիտ հիացումն ալ մեր վրայ հրաւիրելու յաջողէինք, լուրջերուն ծիծաղ, ապա անհանգստութիւն պիտի պատճառէինք, տեղի տալով հիանալու մեր անտանելի պարզամտութեան վրայ։

Ասոնք այնպիսի՛ ճշմարտութիւններ են՝ որ ընդլայնումի ու երկար բացատրութիւններու չեն կարօտիր։

Ատոր ալ ապացոյցը ա՛ն է արդէն որ, ընթերցողներուն մէջէն հոգեկան այդ տրամադրութիւնը ունեցողները, առանց պէտք ունենալու որ անուանէին զիրենք, ինքնին պիտի զգան թէ իրե՛նք են քննադատութեան առարկայ։

Ապահովաբար ինծի դէմ սրտնեղութիւն պիտի զգան, —վասն զի հոգեբանական է ատ,— բայց խելացիները պիտի օգտուին՝ ի նպաստ իրենց գիտակցութեան ու նկարագրին զարգացման ու ամրացման։ Գալով պինդգլուխներուն, անոնք կրնան շարունակել միշտ, զուարճացրնելու համար զմեզ իրենց յամառ ու անխախտելի պարզամտութիւններով։

ԱՐՏԱՇԵՍ ՑԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ

ՕՐՈՒԱՆ ԽՕՍՔԵՐ

ԱՐԴԻՒՆՔԸ

Անո՛նց է խօսքս ամէնէն աւելի, որոնք չա՛տ թերահաւատ են լրագրական ձաղկումներու ազդեցութեան մասին, անո՛նց՝ որոնք չեն կրնար կամ չեն ուզեր բմբռնել թէ յօդուածագրի մը բսածը կամ խմբագրի մը մէկ գրածը կրնան ներգործութիւն մը ունենալ բարոյական, նիւթական, վամ բնտանեկան ո եւ է անտեղի բնթացքի, ո եւ է լոսի կարծիքի վրայ։ Մեր մէջ մանաւանդ չափազանց շատ կան տակաւին այս անտանելիօրէն անդրջրեղեղեան գաղափարին ծառայողներ, օրանց համար, իրենց լեզուին նայելով, թերթերու կծու կամ անուշ հարուածները՝ կէսօրուան թեթեւ ու տաք զովիւներու չնչին բաղխումը անգամ չեն ունենար ձաղկուած յանդիմանուած մարմնին կամ անհատին դէմ։ Սակայն ալ անգամ՝ տարտղնումը հիմա ամբողջ քաղաքակրթ մարդկութեան մէջ շատ զօրաւոր բարոյական ազդակ մըն է մամուլը՝ որ իր պարտականութիւնը ի գործ կը դնէ ամէն անհատի մասին։

* * *

Քանի տանէ՝ ի մեր մեր թերթերը լեմբ գրեցին եւ կը գրեն գեռ կրոնաւոր քարոզիչներուն վրայ, ցուցնելով թէ ինչպէս անոնք չաքոս, գրեթէ ամէնքը, իրենց ազգին ամենօրեայ կեանքին ամենէ իսկոյն քարոզութեանց նիւթը, վերացական մեկնութիւններու մէջ կ'ապրուին։ Իրենց ունկնդիրներն ալ միտին անոնց մէջ մոլորեցնելով։

Այդ հրատարակութիւններ, այդ գրեթէ միանմանութ բոզքներ, որոնց մէջ «Ծաղիկ» մեծագոյն բաժին ունեցաւ։ Կ'երեւայ թէ հակառակ շատ մը միամիտներու կարծիքին, ազդեցին վերջապէս մեր քարոզիչներուն վրայ, քանի որ շատ ուրախութիւն է տեսնել որ, հիմա անոնց մէջ յայտնի չարժում մը սկսած է դէպ ի ցուցուած կէտը։

Ասկէ առաջ ինչպէս անգամ մը բրած էր Դիմաքսեան Սրբազան, վերջին կիրակի օրն ալ Գէորգ Սրբազան քարոզ մը խօսեր է Կէտիկ-Փաշայի եկեղեցիին մէջ, շատ ուղիղ, շատ օգտակար քարոզ մը, քարոզ մը այնպէս՝ ինչպէս որ կը պահանջուի, այսինքն ժողովուրդին հետ անմիջական առնչութիւն ունեցող, անոր օրուան կեանքին կապուած ճշմարտութիւններու վրայ հիմնուած քարոզ մը։

Լրագրական դիտողութիւններուն գոհացումներն են ահա ասոնք, այդ երկու եպիսկոպոսներուն ընթացքը, որոնց հետեւողներ կան բնականաբար ու պիտի ըլլան միշտ. վստահ ենք այդ մասին։

Անձր չէ որ արդէն կարեւորութիւն ունի, ինդիրը սկզբունքին վրայ է, սկզբունք մը որ իր ընդունելովը մեր կրօնաւորներուն կողմէ, կրկնապէս ուրախացրնող է իմ կարծիքովս, նախ ապացոյց մը եւ զօրաւոր ապացոյց մը ըլլալով այնքան բացայայտ եղող լրագրական օգտակար դիտողութեանց կարեւորութիւն մը ունենալուն, երկրորդ՝ ժողովուրդին բարոյական թէ մտաւորական օգուտի նոր սղբիւր մը բացուած ըլլալուն։

Մեր, լրագիրներու, ձաղկումներուն արդիւնքն են ասոնք, հետեւարար մերն է նաեւ մեծագոյն հաճոյքը զանոնք արձանագրած տեսնելու, ինչպէս ո եւ է մէկը իր տնկած մէկ հոնտէն եւած ծառը ուրիշ ո եւ է ծառի աւելի կը սիրէ։

Բ. ՇԱՀՊԱԶ

ԻՆՉ Կ'ԸՍԵՆ ԲԺԻՇԿՆԵՐԸ

ԱՒԵԼԻՆ ԳԻՏՈՒԹԻՒՆԸ

«Օդը աւելի մահաբեր է քան սուրը», կ'ըսէ ժողովրդական առած մը։ Օդը անչափ անհրաժեշտ է մարդուն եւ առանց անոր անկարելի պիտի ըլլար ապրիլ, քանի որ անիկա՛ է կեանքի բոցը վառ պահողը։ Մինչեւ անգամ ոչ մէկ բան թարմ ու անարատ օդին չափ առողջարար է, եւ ընդունակ՝ ընտանեցուած գործարաններու ու չնչաւոր ինդովարներու գրգռումները դարմանելու։ Այս բանին վրայ հիմնուելով արդէն դարմանումի ամբողջ դրութիւն մը հնարած են զոր օդադարմանում (aérothérapie) կ'անուանեն եւ որուն մեծ օգտակարութիւնը բացարձակապէս անվիճելի է։ Բայց օդը չատ քիչ անգամ մաքուր է, եւ, մանաւանդ մեր խճողուած ու աշխատանքի մեծ քաղաքներուն մէջ շատ մը խառնակ հակազդեցութիւններու, խմբումներու, այրումներու եւ տարբաղադրութիւններու ծնիչը ինք իսկ ըլլալով գրեթէ անկարելի է որ ան կարենայ իր մաքուր յատկութիւնները պահել։

Քաղաքի օդը օրինակի համար, —եւ բոլոր քաղաքներուն համար,—թթուածինի ու բարբոնաթթուի գաստական բաղադրութիւնը չէ բնաւ, արկանի, ջրաշոգիի եւալն պզտիկ քանակութիւններու խառնուած, ինչպէս կը սորվեցնէ տեսական գիտութիւնը։ Հազարումէկ ժանտահոտութիւններու, ախտաւարակ ժահրերու, աղտոտ կազերու խառնուրդ մըն է ան, կազերուն՝ որոնցմէ ոմանք անշնչելի են ինչպէս է ածխային թթուաւուտը, ուրիշներ՝ գրգռիչ՝ ինչպէս են քլորի ու ծծումբի գոլորշիները, կամ թունաւոր՝ ինչպէս է բնածուխի թթուաւուտը։

Եւ սակայն թթուածինին մաքրող զօրութիւնը այնքան մեծ է, որ այս ամէնը անվնաս պիտի մնայն, եթէ, ամէնուն վրայէն փոշիներն ալ չըլլային գոնէ, իրենց թունաւորիչ, գրգռիչ, այրող մասնիկներ ծնելու յատկութիւններով։

* * *

Փոշին թշնամի մըն է, անխուսափելի, շարունակական թշնամի մը՝ որ կը չրջապատէ մեզ ամէն կողմէ, առանց դադարի, առանց նկատումի, վերէն, վարէն, աջէն ու ձախէն, դիշեր ու ցորեկ, եւ որուն համար ոչինչ անմերձելի է, ոչ մեր ներքին զգեստները, ոչ գրպանները, ոնգունքը, խոչափողերը, ո՛չ մարմի ծակտիկները, ոչինչ։

Բացի անոնցմէ որոնք ջուրին միջոցաւ կը մտնեն մարդուն մէջ, մնացեալ բոլոր խուսափելի,—որովհետեւ կարելի է անոնց գալուն առաջքը առնել,—բսուած հիւանդութիւնները մեր գործարանաւորութեան մէջ կը մտնեն անշօշափելի մասնիկներու, այսինքն թափառիկ փոշիներու միջոցաւ։ Այսպէս չէ՞ այդ հիւանդութիւններէն ամէնէն ահռելին, հիւծախտին համար, որուն մասնաւոր մանրէները լեցուն են բացարձակապէս չնչուած մթնոլորտին մէջ։ Այսպէս չէ՞ նաեւ կեղծմաչկին, փըտախտին, ածխախտին, ինֆլուէնցային, թոքատապին համար։

Ահա թէ ինչո՛ւ փոշիներու ջնջումը այնքան կը զբաղեցնէ թաղապետութիւններու. ահա՛ թէ ինչպէս եւ թէ ինչո՛ւ աւելու խնդիրը, նոյն իսկ անհատական հաւեղակէտ մը դիտուելովը, ընկերային, գրեթէ մահու եւ կենաց խնդրի մը համեմատութիւնները կ'առնէ։

* * *

Ամէն բանէ առաջ չոր չոր աւելը անվիճելիօրէն եւ բացարձակապէ՛ս պէտք է արդիլել։ Ատիկա՝ է նախնական առողջապահութեան անհրաժեշտ պայմանը, անոր էական սկզբունքը եւ հիմնական կանոնը, այնքան ընդունուած եւ հաստատուն օրէն ապացուցուած որ. Վիէննայի մէջ՝ ուր տրամաբանութեան ոգւով կը գործուի գրեթէ ամէն բանի մէջ, ոմանք ուզեցին մինչեւ անգամ կիներու շրջազգեստներուն քղանցքին «balayeuse» ըսուած մասերը վերցնել տալ։ Զոր չոր պէտք չէ՛ աւելել, սա՛ ամենապարզ պատճառով որ, այդ տեսակ աւելել մը փոշիները տեղափոխել միայն պիտի ըլլար, զանոնք ցրցքնելով, եւ հետեւաբար աւելցնելով նաեւ անոնց վնասակար ազդեցութիւնը։ Ազէ՛կ։ Բայց ինչպէ՞ս պէտք է աւելել.—Ջրելէ վերջ։ Թէպէտեւ հոսկէ հոնկէ առնուած ազատ ջուրեր փոշիներուն խառնելու գործողութիւնն ալ չատ նպաստաւոր պարագայ մը չըլլայ։ Բայց վերջապէս, տեղ մը աւելէլէ առաջ ջրելը կրնայ ունենալ իր օգտակարութիւնը անոր համար որ, այդպէսով փոշիները ծանրանալով աւելի գժուարաւ կ'ելլեն օդին մէջ եւ հետեւաբար աւելի դիւրաւ կարելի կ'ըլլայ զանոնք ժողվել, կոյտ մը չինել, աղբանոց թափելու համար։

Եւ սակայն պէտք է մտածել նաեւ, որ խնայութիւնը կը նպաստէ միքրոպներու աճումին եւ կ'աւելցնէ անոնց ժահրը։ Պէտք է մտածել որ ջրելը ժամանակ մը միայն կրնայ պահել իր ազդեցութիւնը, ուստի վերջ չորութիւնը ու փոշիներու արտադրութիւնը կը վերսկսին, եւ չատ անգամ առաջուանէն աւելի զօրաւոր կերպով։ Պէտք է մտածել վերջապէս որ եթէ այդ գործիքը կրնայ գործնական ըլլալ լայն փողոցներու, հրապարակներու. եւ հասարակաց անցքերու համար, ընդհակառակը գրեթէ անկարելի է ի գործ դնել տուներուն մէջ, գործերուն կամ մաքուր տախտակներուն վրայ։

Մեծ ճամբաներուն եւ երկաթուղիներուն համար Ամերիկացիք փոշին դէմ մտածեցին գործածել քարիւղը, կամ նոյն օրինակ ծանր իւղեր, ինչ որ բաւական յաջող արդիւնք մը տուաւ։ Բայց այս միջոցն ալ կարելի չէ բնակարանի մը մէջ ի գործ դնել։

Զանազան երկիրներու մէջ կը գործածեն թեթեւօրէն ցամքեցուցիչ իւղ մը որով կ'օծեն տախտակամածները։ Այս միջոցը բաց ի իր անտանելի ազատութենէն, ունի նաեւ ուրիշ աններելի անպատեհութիւն մը՝ որով գեանին կը կպցնէ ամփոփուած, իր անզուսպ, խօլ խոպոպները, կլոր մլոր թեւերը՝ բաց, մանտրտիկ տոտիկները՝ բոպիկ, պատռուած չրջազգեստ մը կարճ, գունատ գոգնոց մը՝ առջեւն, կ'աշխատէր, կը դառնար, կը ծռէր, կը չփէր, կը ջրէր, կ'աւլէր, միշտ աւելի արագ, աւելի տենդոտ, գրգռուած, լմնցնելու ջանքի մը ու չլմնցնելու փափաքին մէջ կիսուած ու բռնուած կարծես։

Գոն էի այդչափով, եւ ոչ առաջ, ոչ ետ երթալ կ'ուզէի։ Երազովս կ'ապրէի կոր եւ չէի ուզեր ոչինչ ընել որ կարող ըլլար այդ երազս ընդմիջել կամ փարատել։

Առտու մը միայն, մեկնելու ատենս, լսեցի որ բարձրաձայն, երկու սպասուհիներ, քահքահով կէտկիտուած, վրաս խօսակցութիւն մը կը հիւսէին։

Վերջի պարբերութիւնը երբոր լսեցի, ետիս դարձայ։

Օ. ՉԻՖԹԷ-ՍԱՐԱՖ

(Շարունակելի)

«ԾԱՂԻԿ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (4)

ՍՊԱՍՈՒՀԻՒ ՍԷՐ

(ՆՈՐԱՎԷՊ)

Գ.

Փոխանակ մէկ կնիկ մը սիրելու, սըրտի աւելի լայն առուժով մը, կիներու դասակարգ մը ամբողջ, կը բերուէի կոր ես սիրելու։ Ատոր ոչ մէկը, ոչինչ պիտի կարենար զրուցել։

Բայց ատ պզտիկը սիրուելէ զատ, մէկէ աւելի զգացումներ ալ կը յարուցանէր մէջս։ Իր դիւրաբեկ ու քնքուշ պատեանին հակառակ, ինքնատանջ կերպով անդուլ աշխատանքս արգահատանքս կը շարժէր։ Իր մոլորուն նայուածքին մէջ ցոլացող, անգէտ հոգիին թափուրութիւնը, անծանօթ հրապոյրով մը կը խաղէր ինծի եւ այդ պարապը լեցնելու խօլ մարմնոջովը կը քանկցնէր հոգիս։ Իր կռնծած մարմնին վրայ, ուռճացած հիւթեղութիւններ, նրբացողուն որթի մը վրայ կախուած ու լեցունկ ողկոյզի մը պէս, անուշ համ մը կը կաթկթեցնէին կանխաւ բերանս մէջ։ Իր նրբին ու դեռածիլ ամբողջութիւնը, պզտիկ ու խրտչող գառնուկի մը տպաւորութիւնը կ'ընէր վրաս. զոր պիտի ուզէիր, թեւերուդ մէջը առնելով, սիրել, թոթուել, պաղնել։

Կը սիրէ՞ր կոր . . .

Ատ բնաւ չկրցայ հասկնալ։ Խորհուրդի մը պէս խորունկ, լիճի մը պէս կայուն ու ծածուկ էր իր նայուածքը։ Կը զգայի որ իմ երեւցած ատենս, չէր այնպէս՝ որպէս եթէ հոն չըլլայի ես։ Թեթեւ, աննշմարելի փոփոխութիւն մը միայն, որ չէր կրնար վրիպել իմ սուր զննողութենէս։ Բայց այդչափ միայն։ Ամէն բանի տգէտ այդ հոգիին մէջ, ի՞նչ տակնուվրայութիւն յառաջ կը բերէի կոր ես, իմ ամէն մէկ երեւումովս, չէի կրնար, եւ պիտի չկրնայի գիտնալ երբեք, ինչպէս որ լճակի մը մէջ քար նետող տղայ մը չի գիտեր եւ չի կրնար գիտնալ թէ ի՞նչ ահագին խուճապ մը յառաջ կը բերէ, ափ մը ջուրի մէջ վժացող անթիւ ձկնիկներուն մէջը։

Առտուներ, ոչ միայն չէր հեռանար իմ ներկայութենէս, միւսներուն պէս, հապա կը սպասէր կարծես։ Բայց ոչ մէկ հեղ հաճեցաւ, բարեւս փոխարինել, զոր չէի մոռնար եւ վարաներ, ամէն անդամուն, —անպատասխանի,— մատուցանելու։ Ժպիտներս, հառաչներս, այնչափ կ'ազդէին իր վրան, որչափ դրացի աղախիններուն խելխօլ թշնամանքները։ Եւ այդ թշնամանքներուն տոկալը անգամ, իմ սիրուս՝ բացառիկ քաջութիւն մը եւ հետեւաբար ինծի նկատմամբ համակրութեան պզտիկ չափ մը չէ՞ր պարունակէր իր մէջը։

Տարի մը ամբողջ այսպէս անցաւ, իմ լուռ հիացումներուս ու պչուցիկ պաշտումիս մէջ, առանց ուրիշ պատասխանի մը, առանց ուրիշ մասնաւոր քաջալերանքի մը, բայց եթէ տակաւ աճող ու խիզախող պզտիկ գողտրիկ ժպիտ մը, զոր կ'ուզէր ինծի ամէն երեւալուս ու երթալուս իմ հաւատարիմ ու յարատեւ ընթացքիս համար իր զգացած գոհունակութեան մէկ նշանն էր ան թէ աւելի լուրջ զգացումի մը նախատաղմ։ Ա՛լ դադրած էի հիմա միւսներուն պաշտօն մատուցանելէ. նախ՝ ինծի սիրած չըլլալնուն եւ յետոյ՝ ինծի ծաղրած ըլլալնուն համար, ինչ որ միայն եւ մի միայն պաշտուած ըլլալու գոհանքը կու տար թերեւս իմինիս։

Հիմա, ալ իրիկուններս գործ չունենալով փողոցները վայրաշրջելու, առտուն չատ աւելի կանուխէն կ'երթայի իմ սիրական անկիւնէս,—պաշտօնատեղիէս,—բարեւել իմ սիրական . . . տիրուհիս, որ կարծես ինծի հետ կը մրցէր կանուխէն պատուհաններ բանալով, ինծի երեւալու համար։ Ցաւէրժապէս ճերմակ ու ականջներուն ետեւէն առնուած լաթի մը մէջ ամփոփուած, իր անզուսպ, խօլ խոպոպները, կլոր մլոր թեւերը՝ բաց, մանտրտիկ տոտիկները՝ բոպիկ, պատռուած չրջազգեստ մը կարճ, գունատ գոգնոց մը՝ առջեւն, կ'աշխատէր, կը դառնար, կը ծռէր, կը չփէր, կը ջրէր, կ'աւլէր, միշտ աւելի արագ, աւելի տենդոտ, գրգռուած, լմնցնելու ջանքի մը ու չլմնցնելու փափաքին մէջ կիսուած ու բռնուած կարծես։

Գոն էի այդչափով, եւ ոչ առաջ, ոչ ետ երթալ կ'ուզէի։ Երազովս կ'ապրէի կոր եւ չէի ուզեր ոչինչ ընել որ կարող ըլլար այդ երազս ընդմիջել կամ փարատել։

Առտու մը միայն, մեկնելու ատենս, լսեցի որ բարձրաձայն, երկու սպասուհիներ, քահքահով կէտկիտուած, վրաս խօսակցութիւն մը կը հիւսէին։

Վերջի պարբերութիւնը երբոր լսեցի, ետիս դարձայ։

Օ. ՉԻՖԹԷ-ՍԱՐԱՖ

(Շարունակելի)

ու կը բռնէ ախտաբեր սերմերը ու նեխութիւնները զրոս մանաւանդ պէտք էր դուրս տալ, վանե՛լ սենեակներէն։

Լաւագոյն է Գերմանացւոց եւ Աւստրիացւոց գործած մէկ միջոցը։ Գերմանիոյ եւ Աւստրիոյ մէջ գրեթէ ամենուրեք, կը գործածեն այսօր մասնաւոր փոշի մը՝ զոր աւելէլէ առաջ կը ցանցնեն գետինը թէյի տերեւներու կամ փայտի սղոցուկի պէս։ Այդ փոշին ծակոտկէն նիւթի մը ու իւղի մը համեմատական խառնուրդը ըլլալով անմիջապէս կը հաւաքէ սենեակին փոշին եւ կը չեզոքացնէ զայն։ Կը մեռցնէ պարզապէս, եւ աւլողին կը մնայ միայն հաւաքելով զայն, առանց դժուարութեան, նետել աղբանոց։ Եթէ այդ օգտակար նիւթին կարելի ըլլար նաեւ միքրոսոպան դեղ մը աւելցնել՝ որ այս առիթով ջնջէր նաեւ հիւանդութեանց սերմերը, օգուտը աներեւակայելիօրէն մեծ պիտի ըլլար։ Ասոր վրայ կը խորհին արդէն գիտունները հիմա։ Ո՞վ կ'երեւակայէր, որ աւելուն չափ պարզուկ, առանին գործ մը այսքան լրջօրէն պիտի զբաղեցնէր գիտունները ու գիտութիւնը . . . ։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ ՀԱՐԱՒ. ԱՓՐԻԿԷԻ ՄԷՋ

Հաշտութեան բանակցութիւնները տակաւին յայտնի չեղաւ թէ ինչ ուղղութիւն պիտի առնեն եւ ինչ եզրակացութեան պիտի յանգին։ Հեռագիր մը, բանակցութեանց մասին պօէրական շրջանակներու մէջ տիրող տրամադրութեան վրայ հետեւեալը կը հաղորդէ։

ԱՄՍԴԷՐՏԱՄ.— Նախագահ Քրիւկէր պատերազմի վայրէն նպաստաւոր լուրեր ստացաւ, ինչպէս նաեւ ապահովութիւն՝ թէ առանց իր գիտութեան եւ առանց իր հաւանութեան Լորտ Ռոզլիի հետ ոչ մէկ բանակցութիւն պիտի կատարուի, մանաւանդ ոչ մէկ որոշում պիտի տրուի։ Սթէյն ինչպէս Տըլարէյ չեն վստահիր Անգլիացիներուն եւ կը պահանջեն որպէս զի զինուորական գործողութիւնները շարունակուին առանց ընդմիջումի։ Որովհետեւ Անգլիացիները չեն ուզեր Պօէրներուն անկախութեան սկզբունքը ընդունիլ, ներկայիս մէջ զինադադար մը հաւանական չի նկատուիր։ եւ այդ բանը միայն Անգլիացիներուն օգուտ մը պիտի ունենար։ Պէտք է միեւնոյն ժամանակ դիտնալ սակայն թէ բարեկամ պետութիւն մը կը շարունակէ իր ջանքերը, համոզելու Էտուրբա թագաւորը, որպէս զի համամիտ գտնուի Պօէրներու անկախութեան սկզբունքին։

★ Այն Աւստրալիացի սպաները որոնք պօէրական պատերազմին մէջ իրենց ապօրէն անգթութեանց համար պատերազմական ատեանին առջեւ դատուած եւ մահուան դատապարտուած էին, կը հաղորդուի թէ բնաւ չէին ներկայացներ Հարաւային Ափրիկէի մէջ կռուող Անգլիացի սպայի մը տիպարը։ Այդ սպաներէն մէկը Մորէնդ՝ երկար ատենէ ի վեր արդէն ծանօթ էր իր անգութ ու վայրագ մէկը, որ բոլորովին անյարմար էր սպայութեան։ Միւս սպան Հէնտրոք պայտար մըն էր եւ կանոնաւոր բանակի մը մէջ երբեք կարող չպիտի ըլլար սպայի աստիճանին բարձրանալու։ Անգլիոյ պատերազմական նախարարութեան այս հրատարակութիւնը սակայն պէտք եղած չափով գոհացում չի պատճառեր պօէրասէր շրջանակներուն։ Աւելի մանրամասնութիւններ կը պահանջուին, որպէս զի գայթակղութիւնը իր արդարացի սահմանին մէջ միայն մնայ։ Այս իմաստով է որ Թայմզ ալ աւելի մանրամասնութիւններ կը պահանջէ։

★ Տօքթ. Լէյտս խօսելով Լոնտոնի թերթերուն կողմէ հրատարակուած անգթութիւններուն վրայ, որոնք անգլիական գաղթավայրի սպաներու կողմէ ի գործ դրուած են, անոնց ամբողջութիւնը կ'անուանէ իբր փոքրագիր մէկ պատկերը ամբողջ պատերազմին, այսինքն ոսկիի տենդին գոհացումին համար եղած ոճրագործութեանց։ Սակայն տակաւին պզտիկ ոճրագործներն են որոնք պատժուած են, մինչդեռ մեծերը կը պատուուին։ Անգլիական մամուլը կը պարծենայ անիրաւ կերպով, անգլիական արդարութեան անկողմնակալութեան վերագրելով վերը յիշուած սպաներուն պատժուիլը, անիրաւ կերպով՝ անո՛ր համար, որովհետեւ այդ խժդժութիւնները 1901 յուլիսին կատարուած էին եւ արդէն երկար ատենէ ի վեր ծանօթ։ Միայն գերման ընդհանուր հիւպատոսին դիմումներուն վրայ, ի մասին գերմանացի միսիոնար Հէսէի սպանման, տեղի ունեցաւ այդ սպաներուն դատը եւ դատապարտութիւնը։ Լորտ Քիչնէր ուզեց որոշ չափով մը ներել եղած անգթութիւնները, Պօէրներն ալ նմանօրինակ անգթութեանց մասին յանցաւոր ճանչնալով։ Ասիկա Հարաւային Ափրիկէի պատերազմին ամէնէն տմարդի մէկ կողմն է։

ԱՒՍՏՐԵՒՀՈՒՆԳԱՐԻԱ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱ

Աւստրեւհունգարական նաւարաժինը, որ իտալական ջուրերուն մէջ կը գտնուի, մեծ պատիւներու կ'արժանանայ իտալական պաշտօնական եւ ոչ պաշտօնական շրջանակներու կողմէ։ Հոմէն կը հաղորդուի թէ դեր ծովակալ Գոն Ռիբէր, յածանաւի նաւապետ Լէոն եւ Սէյնէր էմմանուէլ թագաւորին ներկայութեանը ընդունուած են։ Տեսակցութիւնը որ երեք քառորդ ժամ տեւեց, բոլորովին մտերմական հանդամանք մը ունեցաւ։ Այս ընդունելութենէն յետոյ Գոն Ռիբէր դեր ծովակալը իր հետեւորդներով այցելութիւն տուաւ Իտալիոյ ծովային նախարար Մորինիի եւ նախարարապետ Ծանարտելլիի եւ արտաքին գործոց նախարար Բրինէդդիի ալ իր այցաքարտերը ձգեց։

★ Դեր ծովակալ Գոն Ռիբէրին էմմանուէլ թագաւորին քովէն մեկնելէն յետոյ, այս վերջինը թիկնապահի մը միջոցաւ պատուանշաններ ղրկեց աւստրեւհունգարական նաւարաժնի սպաներուն։

★ Ի պատիւ դեր ծովակալ Գոն Ռիբէրի, իտալական արքունիքին մէջ ընթրիքի սեղան մը տրուեցաւ։ Աւստրեւհունգարական նաւարաժնի դեր ծովակալը եւ իր հետեւորդները սեղանին վրայ ամէնքն ալ կը կրէին էմմանուէլ թագաւորին կողմէ նոյն օրը իրենց շնորհուած պատուանշանները։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՃԱՔՈՆ

Բորթ Սայիտէն հեռագիր մը կը հաղորդէ թէ, ճաքոնական մարտանաւի մը նոյն տեղը ժամանելուն Անգլիացի եւ Ճաքոն նաւաստիներու միջեւ համակրական արտայայտութեան մեծ ցոյցեր եղած են։ Անգլիական Սքոդ յածաւորակին նաւաստիները հուրրայի աղաղակներ բարձրացուցին ճաքոնական մարտանաւի մօտենալուն, ուրկէ վերջ, անգլիական մարտանաւուն մէջ անգլիական եւ ճաքոնական նաւաստիները միասին ճաչեցին։ Այս սեղանի ատեն բաժակաճառեր արտասանուեցան երկու դաշնակից ազգութեանց եւ տորմիղներուն վրայ։

ՄԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ

★ Այս տարի Աթէնքի մէջ միջազգային ցուցահանդէս մը պիտի բացուի։ Ցուցահանդէսին յանձնաժողովը արդէն բանակցութեան մտած է Ամերիկայի եւ Եւրոպայի շատ մը քաղաքներուն գործարարներու հետ, որոնցմէ մասնաւորապէս Իտալացիներ, Գերմանացիներ եւ Ամերիկացիներ յայտներ են թէ պիտի մասնակցին ցուցահանդէսին։ Եւրոպայի շատ մը գեղարուեստագէտները գեղարուեստագիտական արտադրութիւններ պիտի ցուցադրեն։ Ցուցահանդէսը պիտի բացուի 1902 յուլիս 1ին։ Լաւագոյն մեքենաները ցուցադրողներուն ոսկի եւ արծաթ միտալներ պիտի բաժնուին։

★ Պուլկարիոյ նոր կաղմուելիք Սոպրանէլին մէջ ատենապետ պիտի ընտրուի Տրական Զանքով։ Այս վերջնոյն հրաժարելու պարագային Բորով եաքով կամ Տոքթ. Մալով պիտի կոչուին խորհրդարանի ատենապետութեան պաշտօնին։

★ Մեսաժ տը Պալքան թերթը կը հաղորդէ թէ Պուլկարիոյ եւ Սերպիոյ միջեւ մօտերս առեւտրական պայմանագրութիւն մը պիտի կնքուի եւ այս առթիւ այդ երկու երկիրներուն միջեւ նամակներու փոխադրութեան գինը 10 սանտիմի պիտի իջուցուի։

★ Կաթոլիկ եպիսկոպոսին յանձնարարութեամբ 2000 լեհ տղաք հրաժարեցան Վիէննա քաղաքին ռուս վարժարանին աշակերտութենէն։

★ «Բէչթեր Լոյտ» թերթին ըսածին նայելով, Ռումանիոյ ներքին գործոց նախարարը պիտի հրաժարի մօտերս։

★ Պարսկական կառավարութիւնը քարիւղի հանքերու համար կարեւոր արտօնութիւն մը տուաւ Աւստրալիացի միլիոնատէր Պ. Տարսիի։

★ Սերպիոյ Խորհրդարանը խաղաղութեան ատեն բանակին թիւը 12,000է 17,500ի բարձրացնելու որոշում տուաւ այս առթիւ մէկ միլիոնի նոր վարկ մըն ալ քուէարկելով։

★ Ռուս ուսանողներու բաւական մեծ թիւ մը Պերլինի ոստիկանութեան տնօրէնին որոշումով վտարուեցան Բրուսիայէն։

★ Լոքալ-Անցայկերի հասած հեռագիր մը կը հաղորդէ թէ Կալլէսի իշխանը հրաւէր ստացած է Նիւ-Եորքի առեւտրական սենեկի բացման ներկայ գտնուելու։ Կալլէսի իշխանը Լոնտոն մնկնած է, հանրագրելու համար այս հրաւէրին մանրամասնութիւններ։ Նիւ-Եորքի թերթերը կը հաղորդեն թէ նմանօրինակ հրաւէրներ ուղղուած են նաեւ Գերմանիոյ գահաժառանգ իշխանին եւ Բարիզի առեւտրական սենեկին։

★ Քոլոմպիական հանրապետութեան նախագահ Մառոքէն, չփոթութեանց մասին հեռագրած է Բանամա թէ զօրավար Վալէնցիա Այէգո եւ Մաք Ալիսդըր ապըստամբապետները նուաճած է եւ թէ զօրավար Բառէնիօ ալ վէնէզուէլական զօրավար Ուռիպէն նուաճեց, երբ այս վերջինը կը փորձէր Քոլոմպիական սահմաններէն ներս արշաւել։

ՆԵՐՔԻՆ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

ՊԱՇՏՕՆ.— Արզրնի միթէսարրֆ անուանուեցաւ Էշթէպի գայմագամ Էմմէր Հիսամէտտին պէյ։ Տիարպէքիրի տէֆթէրտար՝ Մամուրէթ-իւլ-Ազիզի տէֆթէրտար Նիհատ էֆ։ Սիվրիհիսարի (Այտրն) գայմագամ՝ Գարաճա Սուլի գայմագամ Ալի Սաբրի պէյ, որուն յաջորդեց Սիվրիհիսարի գայմագամ Ահմէտ Խալիտ պէյ։ Քիւչիւք Զէքմէճէի նախագահ կարգուեցաւ Պիլէճիկի նախագահ Ռաթուլլահ էֆ։ Կէմլիկի նախագահ՝ Օնիայի նախագահ նախագահ Սալիհ էֆ։ Էրէյլիի նախագահ՝ Աքսէրայի նախկին նախագահ Մէհմէտ Էմին էֆ։ Ակնի նախագահ՝ Էրզրումի նախագահ Մուսթաֆա էֆ։

ՊԱՏՈՒԱՆՆԵԱՆ.— Բ. կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ քաղաքապետական ժողովոյ անդամ Հիւսէյին Զաֆիր պէյի։ Գ. կարգի Օսմանիէ՝ բժիշկ գնդ. Զաքարիա պէյի։ Դ. Օսմանիէ՝ Կ. Պոլսոյ գերմանական դեսպանատան կցորդ Պ. Քոխի։ Դ. Մէճիտիէ՝ Օլտէնպուրկի Մեծ-Դուքսին եռին Ա. Նաւապետ Պ. Շիմանի, Բ. Նաւապետ Պ. Քոհի եւ Ա. մեքենավար Պ. Նիւաքիի։ Ե. Մէճիտիէ՝ նոյն նաւուն խոհարարապետ Պ. Միլլէրի։

Շէֆգաթի Բ. աստիճանը տրուեցաւ Պոլսոյ գերմանական դեսպանին կնոջ պատուոյն տիկին Մառչալի բարեկամուհիներէն պատուոյն Օր. Զիրիի եւ գերման դեսպանատան զինուորական կցորդ Պ. Ֆոն Լայբցինկէրի կնկան։

ՇՔԱԴԻՐԱՄ.— Հիճազի երկաթուղւոյ ոսկի չքագրամ տրուեցաւ Տրապիզոնի կուսակալ Գարրի պէյի։ Ոսկի լիգաթ տրուեցաւ Շարլոթ նաւուն երկրաչափներէն Տակոպէրթի։ Արուեստից չքագրամներ տրուեցան «Լէհզան»ի մեքենավարներէն, հնոցպաններէն, խոհարարներէն ոմանց։

ԿԱԼՈՒԱԾԱՏՈՒԹԻՒՆԸ

Մինչեւ հիմա կալուածի մը ծախուած ատեն Ֆէրադի գործողութիւնը չէր կատարուեր մինչեւ որ անվճար մնացած բոլոր տուրքերը չհատուցուէին, եւ այս առթիւ տէրերուն կողմէ եթէ բողոք մը ըլլուէր ալ, թէ խնդրոյ տակ կալուածին գինը ժամանակին, իրականէն շատ աւելի նշանակուած է, բնաւ նկատողութեան չէր առնուեր։ Սակայն վերջին անգամ որոշուեցաւ որ եթէ մէկը ո եւ է կալուածի մը վաճառման ատեն անոր նախապէս նշանակուած գինը իջեցնելու մասին խնդրանք մըն է, այդ խնդրանքը նկատողութեան պիտի առնուի։ Հաշիւները թէեւ գարձեալ տրուած գինին վրայ պիտի կատարուին, բայց վեց ամիս քննուելէ վերջ, եթէ հաստատուի որ կալուածին գինը ատենօք իրա՛ւ իր բուն արժէքէն աւելի գրուած է, աւելի հաշուուած տուրքերը պիտի զեղջուին առաջինին վերայէն։

ՕԼՏԷՆՊՈՒՐԿԻ ՄԵԾ-ԴՈՒՔՍԸ ու տիկինը իրենց աղջկան հետ եւ հիւրամեծար կարգուած փաշաներուն ընկերակցութեամբ երէկ, կառքերով պատյտ մը կատարեցին դարձեալ Բերայի կողմը։ Յետոյ Պոլսոյ կողմը անցան եւ այդելեցին Թոփ-Գափուի Կայս. Պալատը, Արքունի Գանձարանը, Այա-Սոֆիայի մզկիթը, Վիլհէլմ Բ.ի աղբիւրը եւայլն։ Մեծ-դուքսին անձնական բժիշկ Պ. Լօրա երէկ առաւօտ այցելեց Շիշլիի մանկանց հիւանդանոցը։ Մեծ-դուքսը ու մեծ-դքսուհին երէկ կէս օրուան ճաշի հրաւիրեցին Թիւրխան փաշան, որ այդ առթիւ իր հետ բերելով չա՛տ շքեղ ծաղկեկողով մը, զայն Էլիզապէթ Մեծ-Դքսուհիին յանձնեց։

«Լէհզան» եռը երէկ ժամը 8ուկէսին Թոփհանէի առջեւէն բաժնուեցաւ։ Մեծ-Դուքսը նոյն ինքն կը հրամայէր։ «Լէհզան» մինչեւ Օրթագիւղ յառաջանալէ վերջ, ետ դարձաւ եւ կայս. շոգենաւերուն, պահականաւերուն, դեսպանատանց պահակ նաւերուն, բարեւներուն մէջ ուղղուեցաւ դէպի Մեծ Կղզի։ Ժամը տասնըմէկին հոն հասնելով հանեց Թիւրխան փաշան, Քամբհոլէնէր փաշան, Ահմէտ Ալի փաշան եւայլն, որոնք «Ռէհպէր» շոգենաւակով գարձան Պոլիս, ուսկից անմիջապէս վերջ մեկնեցաւ դէպ ի Պիրէոն։

ԿԱՅՍ. ԻՐԱՏԷ մը արտօնեց Թիւրխան փաշայի, Թարգման Իպրահիմ պէյի, արտաքին գործոց նախարարութեան հիւրամեծար Ղալիպ պէյի, ընդունիլ եւ պէտք եղած ատեն գործածել Օլտէնպուրկի Մեծ-Դուքսին եռին Ա. Նաւապետ Պ. Շիմանի, Բ. Նաւապետ Պ. Քոհի եւ Ա. մեքենավար Պ. Նիւաքիի։ Ե. Մէճիտիէ՝ նոյն նաւուն խոհարարապետ Պ. Միլլէրի։

Շէֆգաթի Բ. աստիճանը տրուեցաւ Պոլսոյ գերմանական դեսպանին կնոջ պատուոյն տիկին Մառչալի բարեկամուհիներէն պատուոյն Օր. Զիրիի եւ գերման դեսպանատան զինուորական կցորդ Պ. Ֆոն Լայբցինկէրի կնկան։

ՇՔԱԴԻՐԱՄ.— Հիճազի երկաթուղւոյ ոսկի չքագրամ տրուեցաւ Տրապիզոնի կուսակալ Գարրի պէյի։ Ոսկի լիգաթ տրուեցաւ Շարլոթ նաւուն երկրաչափներէն Տակոպէրթի։ Արուեստից չքագրամներ տրուեցան «Լէհզան»ի մեքենավարներէն, հնոցպաններէն, խոհարարներէն ոմանց։

ՊԱՏՈՒԱՆՆԵԱՆ.— Բ. կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ քաղաքապետական ժողովոյ անդամ Հիւսէյին Զաֆիր պէյի։ Գ. կարգի Օսմանիէ՝ բժիշկ գնդ. Զաքարիա պէյի։ Դ. Օսմանիէ՝ Կ. Պոլսոյ գերմանական դեսպանատան կցորդ Պ. Քոխի։ Դ. Մէճիտիէ՝ Օլտէնպուրկի Մեծ-Դուքսին եռին Ա. Նաւապետ Պ. Շիմանի, Բ. Նաւապետ Պ. Քոհի եւ Ա. մեքենավար Պ. Նիւաքիի։ Ե. Մէճիտիէ՝ նոյն նաւուն խոհարարապետ Պ. Միլլէրի։

Շէֆգաթի Բ. աստիճանը տրուեցաւ Պոլսոյ գերմանական դեսպանին կնոջ պատուոյն տիկին Մառչալի բարեկամուհիներէն պատուոյն Օր. Զիրիի եւ գերման դեսպանատան զինուորական կցորդ Պ. Ֆոն Լայբցինկէրի կնկան։

ՇՔԱԴԻՐԱՄ.— Հիճազի երկաթուղւոյ ոսկի չքագրամ տրուեցաւ Տրապիզոնի կուսակալ Գարրի պէյի։ Ոսկի լիգաթ տրուեցաւ Շարլոթ նաւուն երկրաչափներէն Տակոպէրթի։ Արուեստից չքագրամներ տրուեցան «Լէհզան»ի մեքենավարներէն, հնոցպաններէն, խոհարարներէն ոմանց։

ՕԼՏԷՆՊՈՒՐԿԻ ՄԵԾ-ԴՈՒՔՍԸ ու տիկինը իրենց աղջկան հետ եւ հիւրամեծար կարգուած փաշաներուն ընկերակցութեամբ երէկ, կառքերով պատյտ մը կատարեցին դարձեալ Բերայի կողմը։ Յետոյ Պոլսոյ կողմը անցան եւ այդելեցին Թոփ-Գափուի Կայս. Պալատը, Արքունի Գանձարանը, Այա-Սոֆիայի մզկիթը, Վիլհէլմ Բ.ի աղբիւրը եւայլն։ Մեծ-դուքսին անձնական բժիշկ Պ. Լօրա երէկ առաւօտ այցելեց Շիշլիի մանկանց հիւանդանոցը։ Մեծ-դուքսը ու մեծ-դքսուհին երէկ կէս օրուան ճաշի հրաւիրեցին Թիւրխան փաշան, որ այդ առթիւ իր հետ բերելով չա՛տ շքեղ ծաղկեկողով մը, զայն Էլիզապէթ Մեծ-Դքսուհիին յանձնեց։

«Լէհզան» եռը երէկ ժամը 8ուկէսին Թոփհանէի առջեւէն բաժնուեցաւ։ Մեծ-Դուքսը նոյն ինքն կը հրամայէր։ «Լէհզան» մինչեւ Օրթագիւղ յառաջանալէ վերջ, ետ դարձաւ եւ կայս. շոգենաւերուն, պահականաւերուն, դեսպանատանց պահակ նաւերուն, բարեւներուն մէջ ուղղուեցաւ դէպի Մեծ Կղզի։ Ժամը տասնըմէկին հոն հասնելով հանեց Թիւրխան փաշան, Քամբհոլէնէր փաշան, Ահմէտ Ալի փաշան եւայլն, որոնք «Ռէհպէր» շոգենաւակով գարձան Պոլիս, ուսկից անմիջապէս վերջ մեկնեցաւ դէպ ի Պիրէոն։

ԿԱՅՍ. ԻՐԱՏԷ մը արտօնեց Թիւրխան փաշայի, Թարգման Իպրահիմ պէյի, արտաքին գործոց նախարարութեան հիւրամեծար Ղալիպ պէյի, ընդունիլ եւ պէտք եղած ատեն գործածել Օլտէնպուրկի Մեծ-Դուքսին եռին Ա. Նաւապետ Պ. Շիմանի, Բ. Նաւապետ Պ. Քոհի եւ Ա. մեքենավար Պ. Նիւաքիի։ Ե. Մէճիտիէ՝ նոյն նաւուն խոհարարապետ Պ. Միլլէրի։

ԳՈՒՐՊԱՆ ՊԱՅՐԱՄԸՐԻ առթիւ ինքնասատ Հիճազի երկաթուղիի հաւաքուած ոչխարի մորթերէն գոյացած զուտ հասոյթը եղեր է 186,428 ղրուշ։

«ՇԱՅԱԳ»ի ԳՈՐԾԱՐԱՆ մը հիմնելու արտօնութիւն տրուեցաւ Ռ.չագի երեւելիներէն Պիճանզատէ Ալի էֆ.ի, որուն այս առթիւ բերել տալիք գործիքներն ալ մաքսէ զերծ պիտի մնան։

ԳՈՆԵԱՑԻ ՆԱՀԱՆԳԸ.—Վեհ. Սուլթանը հրամայած ըլլալով ընել այն ամէն բաները որոնց պէտք կայ որպէս զի Գոնեայի նահանգը յառաջդիմէ, հանր. շինութեանց եւ առեւտրական ու երկրագործական նախարարութիւնները սկսան բարեփոխումներ ներմուծել հոն, տեղւոյն առեւտուրին եւ երկրագործութեան զարկ տալու համար։

Պ. Պլան.—Նախորդ օրը եւ երէկ գրեցինք թէ Իզմիրի Ֆրանս. ընդհ. հիւպատոս կարգուած է Պ. Պլան։ Պ. Պլան ժամանակաւ Պոլսոյ հիւպատոս ալ եղած է, ինչպէս նաեւ պաշտօնավարած՝ Աղեքսանդրիոյ հիւպատոսարանին մէջ։ 15 տարի շարունակաբար Գանտիայի ընդհ. հիւպատոս եղած է։

«ԹԷՐԱԲԻԱ» շոգենաւը երէկ 72 գերման ճամբորդներով մայրաքաղաքս հասաւ ու մօտեցաւ Ղալաթիոյ քարափին։ Այս գիշեր այդ նաւուն մէջ հայկերոյթ մը պիտի տրուի։

«ԲՐԷՆԱԼԷՍ ՎԻԲԹՈՐԻԱ ԼՈՒԻԶ» շոգենաւը իր զրօսաշրջիկներով երէկ իրիկուն մեկնեցաւ մայրաքաղաքէս, դէպ ի Սեւ Ծով։

«ԷԿԼԸ ՌՈՒԻ ՏԸ ԲՐԻԻՍ» պատուանշանին երրորդ աստիճանը շնորհեց Վիլհէլմ կայսրը, Անատոլուի երկաթուղւոյ ընդհ. տնօրէնի օգնական Պ. Հիւկէնին։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ՄԷՋ ԱՒԱԶԱԿՆԵՐ.— Մարտ 19ի իրիկունը քսան հոգիէ բաղկացած աւազակախումբ մը Պուլկարիոյ Վրաճ անուն տեղւոյն Պրուսէվա գիւղը մտնելով պաշարեց Մոլոտէքոֆ գիւղացիին տունը։ Այդ միջոցին արձակուած գնդակներէն գիւղացի մը սպաննուեցաւ, եւ աւազակները անոր 6000 ֆրանք դրամը առնելով փախան։ Պուլկարիոյ կառավարութիւնը խիստ հրամաններ տուաւ որպէս զի ձերբակալեն այդ աւազակները։

ՄՈՒՏԱՆԻՈՅ մաքս. տեսչութեան 1317 տարւոյ հասոյթը նախորդ տարուանին բաղդատմամբ 590,972 աւելի եղած է, այսինքն՝ 1,654,522 ղրշ։

ԲԱՂ. ԲԺՇԿ. ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ ծննդաբերական բաժնին համար պէտք եղած գործիքները Գերմանիոյ գործարանատէրերու յանձնարարուեցան։

ԱԻՍՏՐԻՈՅ թագաւորին աղջիկը Էլիզապէթ արհիդքսուհին եւ Օթթօ Ֆոն Վինտիշկրաշ իշխանը, որոնք ասկէ ամիսներէս առաջ ամուսնացան, եւ հարսանեկան ճամբորդութիւն կը կատարեն, որոշեր են Զատիկը Երուսաղէմի մէջ անցնել։

ԼԻՎԸՐՈՈՒԼԻ մէջ Գուրպան Պայրամի օրը Իսլամ ժողովուրդը շատ ուրախ հանդէսներ սարքեր է։

ՀԻՃԱԶԻԹի տարեշրջանն է վաղը եւ Մուհարրէմ ամսուն մէկը, ինչպէս կը հասկցուի պաշտօնական զեկուցումէ մը։

ԸՆԴՀ. ԱՄՍԱԹՈՇԱԿԻՆ վճարումը ապրիլի սկիզբը պիտի սկսի եւմական նախարարութեան կողմէ։

ԵԱՆԵԱՑԻ կուսակալը Լորոսի եւ Բրէվէզայի կողմերը գացեր է քննական պըտոյտի համար։

ՌՈՒՄԱՆԱԿԱՆ կառավարութիւնը Սեւ Ծովու եզերքը պատուակալ հիւպատոսներ պիտի նշանակէ։

ԻԼԻՃԷԻ ՄԷՋ կին մը որովհետեւ չէր կրցած ամուսնանալ, այդ պատճառաւ անձնասպանութեան դիմեր է։

ԺԱՆՏԱՒՏԸ.—Պէնհայի մէջ անցեալ կիրակի՝ մէկ դէպք։

ԵՐԵՔ ԱՂՋԻԿ ԵՐԵՔ ՄԱՆՉ ԱՌՐԱԾ.— Խիւտավէնտիկեարի Կէտոս գաւառին Օվաճըզ գիւղը բնակող Մուրթիի օղու Խալիլի տունէն անցեալ շաբթու հրդեհ մը ելլելով խո՛ղճ մարդուն երեք մանչ երեք աղջիկ զաւակները ու կինը մոխիր դարձեր են։

ՏԵՂԱԳՐԱԿԱՆ

ԿԱՐՆՈՅ ԿՈՒՍԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԸ

Դ.—ՎԱՐՁԱԿԱՆ ԲԱԺԱՆՈՒՄՆԵՐ

Կարին.— Էրզրում իբր զգալ, 3 գիւղախումբերէ (Նահիյէ) եւ կեդրոնին կապուած առանձին ուրիշ շրջանակէ մը կը բաղկանայ պարունակելով 170 գիւղեր։ Կեդրոնէն ուղղակի կառավարուող այդ շրջանակը ունի 43 գիւղ՝ 23,296 բնակիչներով։ Քրիստոնեաները ունին 11 եկեղեցի այս գիւղերուն մէջ։ Դարաուռի ջուրերը՝ որ այս շրջանակի գիւղերէն կ'անցնին, տեղ տեղ ճահիճներ գոյացուցած են՝ որոնք կ'արտաշրեն առատօրէն եղէգ եւ ճիլ ըսուած տեսակ մը հատ խոտ, ուրկէ գիւղացիք մեծ քանակութեամբ կողով եւ փոխաթ կը հիւսեն եւ Կարին ու զանազան գաւառներ փոխադրելով կը ծախեն։ իսկ եղէգը տանիքներու շինութեանց գործածուելէ զատ Էրզրումի բաղնիքներուն մէջ ալ վառելանիւթի տեղ կը գործածուի, որով այս երկու բոյսերը առեւտուրի կարեւոր նիւթեր եղած են։ Ամէտիմ, Իլանլի եւ Թուփճաճ գիւղերը՝ կարմրագոյն եւ Թոփ-Տաղի ըսուած տեղը ճերմակ եւ սեւ քարերու հանքեր կը գտնուին, որոնք կը գործածուին շէնքերու, աղբիւրներու, ծորակներու եւ սալայատակներու։ Այս շրջանակին մէջ հինգ տեղ ջերմուկներ կան, երեքին ջուրը անուշ եւ պաղ է՝ իսկ Աղտաղ եւ Ալզունի գիւղերունը՝ տաք։

Երեք նահիյէներն են՝ Իլիճէ, Աշգալա եւ Օվաճուգ։ Իլիճէ ունի 44 գիւղ 16,816 բնակիչներով։ Աշգալա ունի 48 գիւղ՝ թիւ բնակչաց 18,932։ Օվաճուգ կը պարունակէ 35 գիւղ 7670 բնակիչներով։

Իլիճէ Կարինէն 3 ժամու հեռաւորութիւն ունի. գիւղախմբին մէջ կը գտնուին 10 եկեղեցի, 3 ջերմուկներ կան տաք եւ կը պարունակեն առատ ձուկ. փոքրիկ ջերմուկ մը եւս կայ Կէլին Կէլտի անուանով։ Քարկիր գիւղին ջերմուկները պաղ են եւ ջուրը անուշ։ Աշգալա Կարինէն 10 ժամ հեռաւորութիւն ունի. Հայերը ունին 3 եկեղեցի։ Գիւղախումբը կը պարունակէ աւելի քան 30,000 արտաւար անտառ եւ տարեցոյն մէջ իբր 20,000 սայլ փայտ կարին փոխադրելով կը ծախուի, սայլը 30-100 ղրուշ արժէքով։ Աշգալայի Քիւքիւրալի գիւղը 5-6 տեղ ածուխի հանքեր կը գտնուին. երկրաչափ Աստուածատուր Քեսազիմ էֆ. պեղումներ եւ քննութիւն կատարելով, գտած է որ այդ հանքերը 80 առ 100 աւազախառն ածուխ կը պարունակեն եւ հետեւապէս իրենց ներկայ վիճակին մէջ գործածութեան անյարմար են։ Այս գիւղախումբին մէջ առատ դաճաքար եւս կը գտնուի եւ տարին իբր 5000 սայլ Կարին փոխադրուելով կը վաճառուի։ Երկու պաղ ջերմուկներ կան, որոնք յօդացաւի բուժիչ յատկութիւնը ունին։ Օվաճուգ գիւղախմբին կեդրոնը գտնուող Իչքիլիսէ անուն գիւղը Կարինէն հեռու է 8 ժամ։ Բիզէկէնտ գիւղին չրջականներն ալ ածուխի բարակ երակ մը կը գտնուի։ յիշեալ երկրաչափին կարծիքին նայելով, 15-20 մէթր խորերը՝ հանքին հարուստ խաւերը ծածկուած են։ Կարնոյ Գաղային բնակիչները մեծագոյն մասամբ երկրագործ են։ Պղնձագործ, անագագործ, երկաթագործ, հիւսն, ներկարար, ոսկերչական, պայտար, դարբին եւ ուրիշ արհեստաւորներ ալ կը գտնուին գիւղերուն մէջ։ Իրր տարաղագործութիւն՝ կապերտ, հողագործներու յատուկ տեսակ մը ղայեազ գուլպայ, եւ Աշգալայի մէջ ընտիր գորգ, օթոց, պայուսակ, ձեռնոց եւ բարձի երես կը կը պատրաստուին։ Հողային բերքերն են՝ զանազան արմտիք, ոսպ,

բակլա, լուբիա, եւն։ Պղտատու ծառերը հազուագիւտ են, բայց անպտուղ ծառերը բազմաթիւ։ Իլիճէ եւ Օվաճուգ Նահիյէները զուրկ են բոլորովին անտառէ եւ իրենց գլխաւոր վառելանիւթն է չոր քակոր, ինչ որ Կարնոյ մէջ ալ կը գործածուի մանաւանդ թոնիրներու համար։

Բաբերդ.—Այս գաւառակը կը գտնուի Կարնոյ հիւս. արեւմտ. կողմը 23 ժամու հեռաւորութիւն ունենալով Կարինէն։ Քաղաքը որ կը գտնուի Տրապիզոնի մեծ պողոտային վրայ, բարձր է ծովու մակերեւոյթէն իբր 1390 մէթր, եւ Ճորոխ իր առջեւէն քերելով կը թափի Սեւ Ծովը։ Պայպուրտ, ըստ ոմանց կը ստուգաբանուի Պայ-Եուրտ, այսինքն «Հարուստ բնակութիւն»։ Կ'ըսուի թէ՝ Ագգայունլիները այս քաղաքին մէջ բնակութիւն հաստատելով, Կիւմիշխանէի գաշտերը ոսկի եւ արծաթի հանքեր գտած եւ հարստացած են ու քաղաքն ալ անուանուած է Պայեուրտ։ Բաբերդ կը պարունակէ 8440 բնակիչ։ Արմտեաց առեւտուրի տեսակէտով կարեւոր եւ վաճառաշահ քաղաք մըն է։

Քաղաքին մէջ կը պատրաստուին՝ բազմոցներու ընտիր կապերտներ։ գեղեցկահիւս գուլպաներ եւայլն. արծաթեղէն բանուածքները համաւաւոր են։ Մակարիա տարաղագործութեան համանման սեվխատով զարդարուած ծխատուփ, գրիչ եւ ուրիշ առարկաներ կը շինուին եւ կը ծախուին կուսակալութեան այլ եւ այլ քաղաքներուն մէջ, Կ. Պոլիս եւ արտասահման։ Ընթացիկ ուրիշ բոլոր արհեստաւորներն ալ իրենց պատուաւոր տեղը ունին Բաբերդի մէջ։

Գաւառակը կը բաժնուի 4 գիւղախումբերու եւ կը պարունակէ 171 գիւղեր. բնակչութեան թիւ 57,356։ Քրիստոնեաները ունին 55 եկեղեցի, Բաբերդի մէջ կը գտնուի ի միջի այլոց 3 բաղնիք եւ 1 դեղարան։ Հողային բերքերը եւ պտուղները առատ են։ Գաւառակին զանազան կողմերը 100,000 արտավար անտառի գետին կը գտնուի։ կաղամախի, խոզկաղնի, շոճի, որոնք Կարին եւ ուրիշ տեղեր փոխադրուելով կը ծախուին։ Բաբերդի Մատէն գեղին մօտերը պղնձի հանք մը կայ որ 30 տարի առաջ կը բանի եղեր։ Երկրաչափ Ապտուլլահ Քեազիմ էֆ. քննելով գտած է որ հանքին հորերն ու այրերը անկանոն կերպով բացուած եւ ապա հողի եւ քարի կոյտերով խցուած են. 3000 լիրայի ծախք մը կ'ենթադրէ գտնուած մաքրելու եւ հանքին բուն երակները գտնելու գործը։

Դերջան.—Կարնոյ արեւմտեան կողմը երեք գիւղախումբէ բաղկացած այս գաւառակը ունի 199 գիւղ եւ 35,529 բնակիչ. կեդրոնը Մամախաթուն, Կարինէն հեռու է 16 ժամ. կ'ըսուի թէ՝ այս քաղաքը չինել տուած է Ազգայունլի Մամախաթուն անուն աղջիկը, որուն դամբարանը, մարմարէ զարդարուն արկղ մը, կը գտնուի գմբէթի մը մէջ եւ ուխտատեղի է Մահմետականաց։ Դերջանի հայերը ունին 35 եկեղեցի եւ վանք։ Գաւառին ամրոցը առատ եւ ժայռագին կ'ըլլայ սովորաբար. պտուղներէն կը գտնուին սեխ, ձմերուկ, վարունգ, եւայլն։

Հէջէնկ, որ յունաբնակ գիւղ մըն է, ունի երկու ջերմուկ, որոնցմէ մէկը 7 եւ երբեմն 3 տարին մէկ անգամ կը բացուի եւ շատ մարդիկ լոգանքի կ'երթան հոն բուժուելու եւ կազդուրուելու։ Նշանաւոր է այս գիւղին մեղրն ու կարագը։ Գաւառակին մէջ բաւական վայելուչ գորգ, կապերտ ու պայուսակ կը հիւսուին։

Դերջանի անտառները շատ աննշան են եւ մանր մունր կաղամախիներ միայն կը գտնուին։ Փուլիկ ըսուած գիւղին մօտ ջրախառն հանք մը կայ քարիւղի, զոր զտելով գործածուելու համար 2500 լիրա ծախքի պէտք մը հաշուած է քանիցս յիշուած քննիչ երկրաչափը։

Իսպիր.—Ունի 140 գիւղ եւ 35672 բնակիչ. կը բաժնուի 3 գիւղախումբի. կեդրոնը՝ Իսպիր աւան, Կարինէն հեռու է 18 ժամ եւ կը պարունակէ 700 տուն բնակչութիւն։ Իսպիրի բերդին մէջ կը գտնուին Եավուզ Սուլթան Սէլիմի եւ պարիսպէն դուրս Գանունի Սուլթան Սիւլէյմանի մզկիթները։ Գաւառակին մէջ Հայերը ունին 23 եկեղեցի։ Առատ են մեղրն ու պտուղները, ըստ որում գաւառակին մէջ 6000 մեղուի փեթակ եւ նոյնչափ պարտէզ կը գտնուին։

Հէջէն գիւղին հիւսիսակողմը ընդարձակ անտառներ եւ ծառաստաններ կան. շոճիներ, թմբիներ՝ 3ուկէս—12 մէթր երկայնութեամբ եւ 10–30 սանտիմէթր տրամագծով. ափսոս որ անանցանելի ճամբաները անկարելի բրած են փոխադրութիւնը ուրիշ քաղաքներ։ Գարախան գիւղին Խորթուզ Տէրէսի ըսուած տեղը ածուխի առատ հանքեր կան. սայլ մը ածուխ Կարին խոխաղրելով կը փորձեն անոր զօրութիւնը զօրքերուն կերակուր պատրաստելով եւ կը տեսնուի որ 180 օխա փայտին գործը, 60 օխա ածուխով տեսնուած է։

Քէսկիմ.—Կս բաղկանայ 3 գիւղախումբէ եւ ունի 71 գիւղ. թիւ բնակչաց 38964։ Կեդրոնը՝ Արսիս աւան, Կարնոյ հիւսիսակողմը, 24 ժամու հեռաւորութիւն ունի։ Քրիստոնեաները Քէսկիմի մէջ ունին 25 եկեղեցի։ Պարսկականին համանման գիւղ, տեղական մանուտա, կտաւ եւայլն կը գործուին այս գաւառակին մէջ՝ որուն արմտեաց առատութեան կը հաւասարին նաեւ պտղատու ծառերը։ Անտառները ընդարձակ են եւ վառելիքը առատ։

Բասեն.—Կարնոյ արեւելակողմը 6 ժամ հեռաւորութեամբ այս գաւառակը բաժնուած է 3 գիւղախումբի եւ ունի 213 գիւղ, 49186 բնակիչ։ Կեդրոնն է Հասան Դայա։ Քրիստոնեաները ունին 22 եկեղեցի։ Արմտիք առատ, բայց պտղատու ծառերը սակաւագիւտ են։ Ունի 100,000 արտավար անտառ. թէ՛ շինութեանց եւ թէ վառելիքի բազմաթիւ սայլերով փոխադրութիւններ կ'ըլլան Կարին, Այաշ-կերտ, Արճիշ եւ մինչեւ Վանայ կուսակալութիւնը։ Սէվիշլի գիւղին Տէլէ Պոյնի ըսուած տեղը՝ ածուխ, Կիւլլի գիւղին շրջակաները՝ կիրի եւ Թորթան գիւղն ալ գաճի հանքեր կը գտնուին։ Բասէնի մէջ 7 ջերմուկներ կան, մէկ քանին յօդացաւ, ջերմ եւ ուրիշ հիւանդութիւններ բուժելու յատկութեամբ համաւուած։

Նամերվան.—Որ Նարման ալ կ'ըսուի, Կարնոյ արեւելակողմը 13 ժամ հեռաւորութեամբ գաւառակ մըն է, բաղկացած 3 գիւղախումբէ. ունի 87 գիւղ եւ 25677 բնակիչ։ Հայերը ունին 2 եկեղեցի։ Հողային արտադրութիւնները գոհացուցիչ են եւ գիւղերէն ոմանք պտղատու ծառեր ալ ունին։ Ընդարձակ անտառներ կան մերձաւորապէս 200,000 արտավար տարածութեամբ. մեծաքանակ արտածութիւններ կ'ըլլան՝ Կարին, շրջականները եւ մինչեւ Վան։

Խնուս.—Կարնոյ հար. արեւմտ. կողմը 18 ժամ հեռու, բաժնուած է 4 գիւղախումբի եւ ունի 230 գիւղ եւ 30596 բնակիչ. Քրիստոնեաները ունին 20 եկեղեցի։ Հողը խիստ բարէբեր. մեծ քանակութեամբ արմտիք կը փոխադրուի Կարին եւ ուրիշ տեղեր։ Խնուսի տուներուն մէջ իգական սեռը կը պատրաստէ գեղեցիկ կապերտներ եւ տեսակ մը ցիսի, որոնք կը ծախուին Կարնոյ մէջ։ Անտառէ գրեթէ զուրկ է գաւառակը, տեղացւոց իսկ անբաւական։ Խնուսի դաշտին Խարթ գիւղին մօտերը զարմանալի աղբիւր մը կայ, որ միայն ամէն տարի յունիսի մէջ կը սկսի բղխիլ։ Ջինջ ու պաղուկ ջուր մը, 40 օր շարունակ եւ միօրինակ ընթացքով կը հոսի եւ գետի մը կերպարանքը կ'առնէ. անկէ վերջ օր աւուր կը նուազի եւ 120երորդ օրը բոլորովին կը ցամքի. 10 գիւղերու վարուցանը այս ջուրին միջոցաւ կ'ըլլայ։ Խնուսի Թէքման գիւղախրին Դադրանլի անուն գիւղին մօտ ալ յունիս եւ օգոստոս ամիսներուն մէջ նաեւ հորեր կը բացուին, գիւղացիներ կ'օգտուին անկէ իբր քարիւղ գործածելով։

Թորթում.— Կարնոյ հիւսիս. արեւել. կողմը 9 ժամ հեռու. կը բաժնի երկու գիւղախմբի. ունի 70 գիւղ եւ 25,584 բնակիչ. քրիստոնեաները ունին 5 եկեղեցի։ Արմտիք եւ պտուղ խիստ առատ են. պտուղի մասին, Թորթումի Կարնոյ պարտեզը կը համարուի։ 161,000 արտավար անտառ ունի եւ ամէն կողմ փայտ կ'ուղարկէ։

Քոյի(*). — Կարնոյ հարաւակողմը 24 ժամ հեռու 4 գիւղախումբի բաժնուած է եւ ունի 217 գիւղ եւ 47,223 բնակիչ։ Հայերը ունին 39 եկեղեցի եւ վանք։ Արմտիք անձրեւոտ տարիները միայն առատ կ'ըլլան. պտուղը նուազ է, բնակիչը առատ։ Քոյի ունի 98,300 արտավար անտառ, տարին քանի մը հազար սայլ փայտ Կարին կը փոխադրուի։ Քոյիի մէջ կայ երկաթի հանք մը որ 62 տարիէ ի վեր լքուած է, կայ նաեւ կաւիճի հանք եւ 2 ջերմուկ։

Մ. ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆ

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

Բացառիկ ծանուցումներ կ'ընդունուին «Ծաղիկ»ի մրցումին ամբողջ տեւողութեան մէջոցին, մասնաւոր դիւրամատչելի պայմաններով։

Դիմել «Ծաղիկ»ի խմբագրատունը։

(*) Քոյիի ընդարձակ տեղագրութիւնը հրատարակած եմ Աւետարերի մէջ (1898 էջ 229)։

«ԾԱՂԻԿ»Ի ՄՐՑՈՒՄԸ

«Ծաղիկ»ի այսօրուան ԵՐԿՐՈՐԴ էջին ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ սիւնակին մէջ փնտռել մեր մրցումը կազմող նորավէպին ՏԱՍԵՐԵՔԵՐՈՐԴ տողը։

Ուշադրութիւն։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Կրօնական ժողովը երէկ գումարուեցաւ Գրիգորիս Արքեպիսկոպոսի ատենապետութեամբ։ Ս. Պատրիարքը որ Իւսկիւտարէն կը դառնար, յոգնած ըլլալուն պատճառաւ չկրցաւ նախագահել ժողովին։—Ազգամարայ կաթողիկոսական փոխանորդ Արքէն վարդապետ մէկ քանի անձերու ապօրինի կենակցութեանց մասին ժողովին յանձնարարութեան վրայ կրօնական ապաշխարանք եւ գրաւոր բանադրանքներ արտասանած եւ գործադրած ըլլալը ծանուցած ըլլալով, ժողովը դոն մնաց եղած կարգադրութենէն։— Էնկիւրիի նորընտիր առաջնորդ Եղիշէ Ծ. վ. Գալֆեսեան ժողովին ներկայանալով իր հրաժէշտի ողջոյնս մատուց ժողովը այս առթիւ յարմար նկատեց խնդրել Ն. Ս. Օծութիւն Հայրապետէն որպէս զի լանջախաչ մը շնորհուի Եղիշէ Ծ. վարդապետի՝ ի քաջալերութիւն։—Ժողովը զբաղեցաւ նաեւ 10է աւելի ամուսնական խնդիրներով։

×

Անցեալ յունուար ամսուն, Թիֆլիսի մէջ մեռած Երեւանցի վաճառական Ներսէս Թայիրեան, իր շարժուն եւ անշարժ կարողութիւնը կտակեր է Երեւանի թեմական դպրոցին։ Կտակուած գումարը կը հասնի 140,000 ռուպլիի։ Կտակարարը կրթութեան երես չտեսած մարդ մըն է եղեր, ինչ որ աւելի ցայտուն հանգամանք մը կուտայ այդ ահագին գումարին ուղղակի վարժարանի մը կտակուած ըլլալուն։ Թայիրեան իր ընտանիքին ալ ձգեր է 30-40,000 ռուպլիի գումար մը։

×

Տ. Եղնիկ Ծ. վարդապետ Պապայեան՝ որ Տեղապահի պաշտօնով Տրապիզոն կը գրաւնուէր, նոյն վիճակին Առաջնորդ ընտրուեր է։ Ցաւալի է որ այդ առթիւ Պապայեան վարդապետ կ'աշխատի քիչ մը աւելի սիրելի դարձնել ինքզինքը իր թեմականներուն, անաչառ կերպով մը վարուելով անոնց ամբողջութեան հետ, առանց կողմնակալութեան, առանց հաշիւի։ Ինչպէս կը յիշուի, իր թեմականներէն մէկ մասը դժգոհած էր իրեն դէմ, այդօրինակ անպատեհութեանց պատճառաւ։

×

Կրօնական Ժողովը. երէկ որոշեց մինչեւ Նոր Կիրակի դադրեցնել իր նիստերը, յառաջիկայ Զատկական տօներուն պատճառաւ։

×

Նպաստից Յանձնաժողովը երէկ չկրցաւ նիստ գումարել՝ անդամներու մեծամասնութիւն չգոյանալուն եւ Ս. Պատրիարքին յոգնած ըլլալուն պատճառաւ։

×

Բերայի քարոզիչ Տ. Հմայեակ եպիսկոպոս Դիմաքսեան. նամակ մը գրելով Պատրիարքարան, կը խնդրէ որ իր տակառութիւնն ու ծերութիւնը նկատի առնելով, անունը վերցնեն Պուլկարիոյ եւ Ռումանիոյ այցելու հովուութեան ընտրելիներու ցանկէն։

×

Ռոստոմի մեր թղթակիցը կը գրէ մեզ.—«Քաղաքիս Հայ-Ա. եւ առաքելական հասարակութեան վարչական ժողովին եօթը անդամներէն մէկը մեռած ըլլալով, անոր տեղ նոր մը ընտրուեցաւ, նաեւ, նոյն հասարակութեան համար չորս անձերէ բաղկացեալ թաղ. Խորհուրդ մը կազմուեցաւ։»

×

Պոլիս. Մեծ Նոր Խան, Ազգ. Հիւանդանոցի գրասենեակին ճիշդ դէմը վարձուած սենեակի մը մէջ ծախու հանուած են Ազգ. Հիւանդանոցի որբանոցին մէջ պատրաստուած աթոռներ, սեղաններ, կօշիկներ, եւայլն, ըստ բաւականին ճաշակաւոր կերպով շինուած։ Ցուսալի է որ նմանօրինակ իրերու պէտք ունեցող ազգայիններ իրենց պարտք մը կը համարին որբանոցի արտադրութիւններէն գնել, նկատի առնելով մանաւանդ սա պարագան թէ աժան, տոկուն, ու գեղեցկօրէն պատրաստուած բաներ են ամէնքն ալ։

«ԾԱՂԻԿ»Ի ԱՃՍՕՐՈՒԱՆ

ԹԻՒԻՆ ՀԵՏ ՊԱՀԱՆՋԵԼ

ԿԱԹՆԱՎԱՃԱՌ ԱՂՋԻԿը

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ՎԷՊԻՆ

10ՐԴ ԹԻՒԸ

ՈՐ ՆՈՒԷՐ ԿԸ ՏՐՈՒԻ

ԱՌԵՒՏՈՒՐԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

ԲԱՄՊԱԿ

ՄԱՆՉԷՍԹԷՐ, 9 Ապրիլ 902

Հեռ. այսօրուան Սբօթ պատրաստ $^{455}/_{64}$ Բէնա Ցառաջ. յունիս-յուլիս յանձնելի $^{446}/_{64}$ »

Այս շաբթուն բամպակի գինը քանի մը բունթօ եւս վրայ դրաւ.— Բամպակի spéculateurներու կարծիքին համաձայն բաղդատմամբ անցեալ տարուան, այս տարի բօրթօները (նաւահանգիստները) նուազ բամպակ իջնելուն, բամպակի գինը դեռ եւս իր բարձրացումը պիտի շարունակէ, այս մասին անգղ. թերթերու գուշակութեանց առ այժմ վերապահութեամբ միայն արձագանք կ'ըլլանք։—

ՄԱՆԱԱԾ

Մանածի գիները ամուր բռնուած են. ամէն գործարան զբաղած ըլլալով չէ կարող ապանք յանձնել մեծաքանակ, ինչ որ բամպակին գնէն աւելի, պատճառ եղած է որպէսզի գիներնին միշտ բարձր բռնեն։

ՊՈԼՈՅՈՅ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

Բաղդատմամբ առջի շաբթիներուն, մի քանի օրէ ի վեր այնքան ոգեւորուած գործառնութիւն չկայ հաստատ վայ.—Այսուհանդերձ $^{6}/_{14}$ թիւ վաթէր, $^{12}/_{14}$ եւ $^{18}/_{24}$ թիւ էքսպրայի տեսակներու պակասը զգալի է, որոնց գիներ այս պատճառաւ բարձր կը բռնուին, բարձր ըսուածը դեռ չի հաւասարիր Եւրոպայի գիներուն, որոնք շատ աւելի բարգուած են քան Պոլսոյ հրապարակին գիները զարմանալի է որ հոս աւելի աժան մանած կարելի է գտնել քան յեւրոպա։

ՄԱՆԻՖԱԹՈՒՐԱ ԵՒ ՇԵՐՄԱԿԵՂԷՆ

Պատահական գործեր տեղի կ'ունենան. հրապարակը կայուն է. ոչ այնքան մեծաքանակ խնդրանք կայ, ոչ ալ վաճառընթացիկ տեսակներով ալ ողողուած է հրապարակը։

ԳԱՒԱՌՆԵՐԸ

Թէ Անատոլի եւ թէ Ռումելիի գաւառներուն մէջ գործերը յուսատու թափով մը արգէն սկսած են։ Բաւական ատենէ ի վեր յաճախորդներ Պոլիս գալով, իրենց պէտք ունեցած տեսակները հոգացած ու մեկնած են. յառաջիկային գաւառներէն շատ աւելի գործառնութիւն կ'սպասուի։

—

ԳԻՆԵՐ

(Նախորդ շաբթուան նման են։)

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԱՃՍՕՐՈՒԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 8 ապրիլ.— Նախարարաց խորհուրդը այսօր գումարուեցաւ Շալք Պուլկրրի պաշտօնին նկատմամբ խորհրդակցելու համար։ Ոչ մէկ տեղեկութիւն հաղորդուեցաւ մամուլին։

—Լորտ Քիմպրլի մեռաւ այս առտու։

—Եոքոհամայէն հասած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ սոսկալի փոթորիկ մը անապին աղէտներ պատճառեց։ Հազարաւոր անձեր մեռեր են։ 40է աւելի նաւեր ընկղմեր են։ Նիւթական վնասը շատ մեծ է։

ՊԷՐԼԻՆ — Հոլանտայի նախարարապետը Լա Հէյ մեկնեցաւ։

ՈՒԹՐԷԽԹ.—Պօէր պատուիրակութիւնէն Պ. Պ. Վօլմարանս եւ Պրուին հոս հասան՝ Քրիւկէր նախագահին հետ խորհրդակցելու համար։

ՎԻԵՆՆԱ.—Ռայխսռաթը այսօր բացաւ իր նստաշրջանը։ Կը կարծուի սակայն թէ այս նստաշրջանը շատ կարճատեւ պիտի ըլլայ, որովհետեւ խորհրդարանական արդի կացութիւնը դժուարութիւններ կը յարուցանէ կառավարութեան առջեւ։

ՊՈՒՏԱՊԵՇԹ.—Երեսփոխանական ժողովը գոնփակ նիստ ունեցաւ։ Պ. Ռաքովսկի պահանջեց որպէս զի խորհրդարանին հաղորդուի բնագիրը այն պայմանագրութեան որ կը պատկանի հասոյթի փոխառութեան եւ չեչտեց այն առաջադրութիւնները որոնց համաձայն ազատական կուսակցութեան անտուկր պիտի օգտուի անկից։ Նախարարապետ Ֆոն Զէլ հերքեց այս անուանարկութիւնը եւ ըսաւ թէ սովորութեան հակառակ է այս տեսակ տեղեկութիւն մը երեսփոխանական ժողովին դրուիլը։

ՎԻԵՆՆԱ.—Ֆրանց-Եոզէֆ կայսրը Իտալիոյ թագաւորին հեռագիր մը ուղղեց շնորհակալութիւն յայտնելով այն բարեկամական ընդունելութեան համար որ եղած է աւստրեւհունգարական նաւարաժնի սպաներուն։

ՎԻԵՆՆԱ —Երեսփոխանական ժողովը վերսկսաւ իր աշխատութեանց։ Հանրային կրթութեան նախարարութեան պիւտճէի վիճաբանութեան միջոցին, նախարարապետը պաշտպանեց կառավարութեան ընթացքը եւ յայտարարեց թէ ազգային խաղաղութիւնը չի կրնար տեղի ունենալ բայց եթէ Աւստրեւհունգարիան կազմող ազգայիններու միջեւ համաձայնութեամբ մը։ Աւստրիա, ըսաւ ամէնէն վերջը, չի կրնար բարգաւաճիլ բայց եթէ իր ժողովուրդներուն զիջանող ոգւոյն շնորհիւ։

ՀԱՆՈՎԷՐ.—Ցամաքային մարաջախտ կոմս Վալտերզէ իր ծննդեան 70րդ տարեդարձին առթիւ շնորհաւորական հեռագիրներ ստացաւ, ինչպէս նաեւ հեռագիրներ Վիլհէլմ եւ Ֆրանց Եոզէֆ կայսրերէն։

ՎԵՆԵՏԻԿ.—Գերման վարչապետ կոմս Պիւլով, ճամբայ ելաւ դէպ ի Պերլին։

ԲԵԹԵՐՍԲՈՒՐԳ.— Արտաքին գործոց նախարար Լամստորֆ կոմսը, երէկ նախաճաշ մը տուաւ որուն ներկայ էին նաեւ Պուլկար նախարարապետ Տանէվ, Պուլկարիոյ դիւանագիտական ներկայացուցիչը եւ Տիկին Սաանչիով։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ

ՎԻԵՆՆԱ, 7 մարտ.—Կոիներ տեղի ունեան ընկերվարականներու եւ հակահրէականներու միջեւ։ Ութ վերաւոր կայ։

ԲԱՐԻԶ.—Պ. Բուվիէն խնամող բժիշկներու վերջին տեղեկագրին մէջ կ'ըսուի թէ ապաքինութեան ճամբուն մէջ մնած է, բայց մեծ զգուշութիւններ ձեռք առնել հարկ է, հիւանդութեան վերադարձ մը տեղի չունենալու համար։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ, 26 Mars				Ժուխանաս	1	57	—	ԴՐԱՄՆ. ԸՆԹԱՑՔԸ			
Օսմ. Քոն. Սէռի Դ. Օ.Ո.	27	28	½	Սօսիէթէ տ'Ամիւրանս	3	55	—	Անգլ. Ոսկի	110	03	—
Ամէնէն բարձր գին »	27	30	—	Կրէտի ժէնէրալ	0	10	—	20 Ֆրանգնոց	87	27	—
» վար գին »	27	20	—	Սօս. Օթ. տը Ֆիլ է տէֆ	1	45	—	20 մարքնոց	107	15	—
Ալիվրէ »	—	—	—	Ագախան Գօմմէրսիալ	0	[illegible]	—	Բօլ Լիմբէրիալ	90	—	—
Բուսէլի երկաթղ. ֆր.	110	37	½	Թօպալաօ Գոբբօրէշտի	0	8	09	Քրիմիկ	51	06	—
Ամէնէն բարձր գին »	110	62	½	Անթրբրրիզ ժէնէրալ	0	[illegible]	06	Մէճիտիէ արծաթ	108	17	—
» վար գին »	109	75	—	5% Հէլլէնիք 1881	200	—	—	Մէճիտիէ քառորդ	107	25	—
Թրանսվալ »	154	—	—	Պանգ Նասիոն. Յուն.	406	—	—	Մէճիտիէ մանրուք	103	10	—
Ամէնէն բարձր գին »	154	—	—	Լօրիէմ	75	75	—	Պէշլիք	103	20	—
—				Թրանսվալ	151	—	—	Մէճիտիք	102	—	—
8 օրուան Քոնսոլիտ	262	—	—	Պոլսոյ Քարափի Ընկ.	470		—	Բուպլի արծաթ	6	30	—
8 » Երկաթուղի	2	—	—	Տէրքօզի Ջրի Ընկ.	275		—	Շիլին	109	—	—
ԲԱՅՈՒՄ, 27 Mars				Թրամվէյի Ընկ.	485		—	Ֆր. արծթ. Ֆրնս.	87	10	—
Օսմ. Քոն. Սէռի Դ. Օ.Ո.	2	32	—	Քրէտի Ֆոնսիէ Լիւիք.	267	—	—	» » ռումանկն.	86	10	—
» ժամ 5ին «	27	—	—	Անատոլու Երկաթ.	1	45	—	» » իտալկն.	77		—
Բուսմ. երկաթուղի ֆր.	110	75	—	—				Ռիէճինա	09	—	—
» » ժամ 5ին »	110	—	—	ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ				Բուպլի թղթադրամ	8	58	60
—				Լոնտոն 3 ամիս	109	25	—	Ֆլորին »	9	06	—
Թաղագ Թիւրք Ռէժի	13	37	—	» » » չէք	110	15	—	Մարք »	107	30	—
Սիկարէթ, Սէռի A	0	15	—	Բարիզ » »	23	—	—	Տրախմի »	37	—	—
» » B	0	37	—	» » » չէք	22	51	¼	Անգլ. ոսկի »	110	05	—
Պանգ տը Մէթէլին	8	30	—	Պերլին անառակս չէք	18	57	—	Ֆրանս. » »	87	25	—
Ագսիան տէ Թրամուէյ	5	32	—	Գուրան Աւստրիական	21	79	—	Ռումնկն. » »	86	30	—
				—				Պուլկ. » »	86	20	—
								Իտալ. » »	85	—	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

Բարիզ, 8 Ապրիլ				Լոնտոն, 8 Ապրիլ				Վիեննա, 8 Ապրիլ			
3% Ֆրանկն.	100	85	—	Անգլ. Քոնս.	94	25	—	Բուսմ. երկթ.	106	—	—
3½% »	102	50	—	Օսմ. Ռանթ B	51	—	—	Օսմ. Ռէժի	249	—	—
Օսմ. Քոնս. D	25	70	—	» C	27	25	—	Փոխն. Լոնտոնի վրայ	240	10	—
Բուսմ. Երկ.	113	—	—	» D	25	25	—	—			
Օսմ. Ռէժի	320	—	—	Օսմ. Պանգա	12	03	—				
Օսմ. կայս. Պանքա	554	—	—	Լիժիբսիէն Իւնիֆիէ	108	25	—	Գրիւխկ, 8 Ապրիլ			
Օսմ. Մաքս	515	—	—	Տօմինիալ	105	75	—				
Օսմանիէ	457	50	—	Այտընի երկաթուղի	15	—	—	Ռանթ Օսմ. Սէռի D	25	32	—
Բէրիօրիթէ Թիւրք	—	—	—	Գասապա »	82	—	—	Բուսմ. երկաթուղի	110	50	—
Քրէտի Լիոնէ	—	—	—	5% Իտալական	—	—	—	—			
5% Իտալական	100	60	—	5% Հէլլէնական 1881	39	50	—				
Սպանիական տրտաքին	79	20	—	Ռանթ »	30	50	—	Պերլին, 8 Ապրիլ			
Թէմպէքի փոխառութ.	445	—	—	Մօնօբոլ »	42	50	—				
Սէլանիկ-Կ. Պոլսոյ երկ.	278	—	—	Ռուսական 1890	—	—	—	Բուսմ. երկաթուղի	110	90	—
Գասապա երկթ.	353	—	—	Պուլկար 1888 6%	82	—	—	Բասպլի (100ը)	216	12	—
Թրանսվալ Քոնս.	153	50	—	Թրանսվալ Քոնս.	06	—	—	Փոխ. Լոնտոնի վրայ	20	31	—
Ռուսական 1890	—	—	—	Փոխառութ. Բարիզի վրայ	25	32	½	—			
Չէք Լոնտոնի վրայ	25	15	½	—							

«ԾԱՂԻԿ»Ի ՊԱՐԳԵՒԱՒՈՐ ՄՐՑՈՒՄԸ

ՏԱՍԸ ՕՍՄ. ՈՍԿԻ՝ ԾԱՀՈՂԻՆ

Մրցումը՝ զոր չաբաթներէ ի վեր կը ծանուցանէինք, սկսած ենք մարտ 25 երկուշաբթի օրէն։

Բացատրենք անգամ մըն ալ թէ ինչ է այդ մրցումը. — Ինդիրը 30 տողնոց նորավէպի մը վրայ է, որուն առաջին ՏԱՍԸ տողը մենք պիտի հրատարակէինք եւ մնացեալ ԹՍԱՆ տողերն ալ ընթերցողները պիտի գտնէին «Ծաղիկ»ի էջերուն մէջ։ Այսինքն, առաջին տասը տողերը հրատարակելէս վերջ, 11րդ տողը պիտի զետեղէինք «Ծաղիկ»ի ո՛ եւ է մէկ մասին մէջ, ըլլայ Ա. էջի յօդուածներուն, ըլլայ լուրերու բաժնին, ըլլայ Դ. էջի ծանուցումներուն եւ կամ թերթոններուն մէջ։ Եւ այսպէս, յաջորդաբար, մինչեւ 20 օր, օրը մէկ տող պիտի զետեղէինք միւեւնոյն կերպով։ Մրցումի մասնակցողներուն ուրիշ բան չպիտի մնար ընելիք. եթէ ոչ օրը օրին գտնել այդ տողերը եւ 20 օր վերջ, այսինքն նորավէպին աւարտումէն վերջ մեր կողմէ ցոյց տրուած առաջին տասը տողերուն կցելով, նորավէպը ամբողջացնել եւ ղրկել մեզի։

Ահաւասիկ նորավէպին խոստացուած առաջին տասը տողերը. —

ԽԵԼԱՑԻ ՃԱՄԲԱՆ

(ՆՈՐԱՎԷՊ)

Զարուկ տգեղ աղջիկ մըն էր, ուսեալ, բարի, կրթուած։ Հայրը մայրը զինքը պզտիկուց որբ ձգած էին։ Սակայն ինք, իր աշխատասիրութեան շնորհիւ կրցած էր թէ իր ուսմունքը շատ առաջ տանիլ, եւ թէ ձեռագործի մասնագէտ մը դառնալ։

Եթէ իր անխոնջ աշխատասիրութիւնը պատճառ եղած էր իր յառաջացման, միւս կողմէ ալ սակայն իր տգեղութիւնը

ՏԱՍԵՐԵՔԵՐՈՐԴ տողը կը գտնուի «Ծաղիկ»ի այսօրուան թիւին մէջ։

Այս առթիւ, մրցումի մասնակցողներուն ուշադրութեան կը ներկայացնենք հետեւեալ կարեւոր կէտերը.— «Ծաղիկ»ի այս կամ այն էջին մէջ գրուած տողերը ԱՄԲՈՂՋ պիտի ըլլան, այսինքն կէսը վար կէսը վեր չպիտի հրատարակուին, որպէս զի մասնակցողները դժուարութիւն չքաշեն։ — Կրնայ ըլլալ որ հատուածէ մը անմիջապէս առաջ եկող տողերու մէջ մէկ կամ երկու բառեր միայն գտնուին, ինչպէս է քիչ մը վերը հրատարակուած առաջին տասը տողերէն ԵՕԹՆԵՐՈՐԴԸ. — Կրնայ պատահիլ որ մեր կողմէ զետեղուած տողը խորագիր մը ըլլայ, յօդուածի մը գլուխը եւ կամ ծանուցման մը մէջ։

Որպէս զի մեր գաւառային ընթերցողներն ալ կարենան մասնակցիլ այս մրցումին, նորավէպին աւարտումէն վերջ ՏԱՍՆԸՀԻՆԳ ՕՐ պայմանաժամ պիտի տանք իրենց՝ որպէս զի կարենան պատասխանները մեզի հացնել։ Պատասխանները, ըլլան Պոլսէն թէ գաւառներէն, պէտք է գնել առանձին պահարաններու մէջ՝ վրան գրելով.— «ԾԱՂԻԿ»Ի ՄՐՑՈՒՄԻՆ ՀԱՄԱՐ։

Ինչպէս յայտնի է արդէն, մրցումին մէջ յաջողողը պիտի ստանայ ՏԱՍԸ ՕՍՄ. ՈՍԿԻ։ Եթէ շահողները երկուք են, պարգեւը պիտի բաժնուի իրենց միջեւ։ Իսկ եթէ աւելի ըլլան, վիճակով պիտի որոշուի։

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՉԱՏՈՒՆ

Տ. ԺՕՂԷՖ

360, Բերա, Մեծ–Փողոց, 360

Սեռք Անբուռան եկեղեցւոյն հետ դէմ առ դէմ

Ամէնէն կատարելագործեալ եւ նորագոյն գործիքներով կը պատրաստուին Ամէն տեսակ եւ ամէն մեծութեամբ

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՆԵՐ

Արտակարգ աժանուոքիւն

Բլաքինօքիքի եւ մեծացում (ակրանտիսքման) իւղանկար եւ ջրանկար

Փափաքողաց քնակարաններու մէջ ալ պատկեր կը հանուի։

ՏՈՔԹ. Գ. ԳԱԲՐԻԷԼԵԱՆ

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Բերա, Մեծ-փողոց, Կապաբա Սերայի դպրոցին դէմ, թիւ 200

Գշ. Եշ. Շբ. օրերը առաւօտուն կանուխէն մինչեւ երեկոյ ժամ 11½։ Բշ. Դշ. Ուր. օրերը 6էն 11½։ Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ։

ՀԱՃԻ ՍԱՐՈՒՍ

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՇԱՔԱՐԵՂԷՆՆԵՐՈՒ

Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 136.

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ

Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 54.

Գալաթիա, Թօքմաքչիլար ճանապարհի, թիւ 101.

Հարցանիքներու եւ երեկոյթներու համար գեղեցիկ սպասներ, ինչպէս նաեւ կանոնաւոր ապահովութիւն։

ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ՄԹԵՐՔ

Գալաթիա, Մէրթէպանի փողոց Ճէտիխան 3

Maison Française Fondée en 1879

ՀՄՈՐԻՍ ՖԱՐԱՃԻ

Թուրքիոյ ամէն կողմերը կը գտնուին ասոյն ապրանքներ

ՄՈՐԻՍ ՖԱՐԱՃԻ

Թարգմանութիւն ամէն լեզուի

ԿԱՆԽԻԿ ՎՃԱՐՈՒՄՈՎ

45-100

ՄԻՇԷԼ ԹԻՖԼԻԶԵԱՆ

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՎԻՐԱԲՈՒԺԱԿԱՆ

ԵՒ

ԱԿՆԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐՈՒ

Գալաթիա, Վոյվոտա փողոց, թիւ 91

Այս վաճառատան մէջ, որ քիչ ատենուան մը միջոցին կրցաւ առաջնակարգ դիրք մը գրաւել մեր հրապարակին վրայ, թէ՛ իր ծախած ապրանքներուն դեղեցկութեան ու տոկունութեան, եւ թէ՛ գիներու անհամեմատ ժիտութեան պատճառաւ, կը ծախուին ամէն տեսակ վիրաբուժական եւ ակնաբուժական գործիքներ։

ԳԻՆԵՐԸ ՇԱՏ ԶԱՓԱՒՈՐ

Մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ վաճառում

Լնջոր մարքալի անկլիզ կիրիտլրի ۵۰۰-۴۰۰-۳۰۰ - ۲۰ - ۱۰۰ - ۷۰ դանալի քութիլի դրուننده ممالك عثمانيه‌نك هر طرفنده فروخت اولنور جنسی اعلا وناقابل مقایسه اولدقلری توصیه اولنور ترکیا و بلغاریا ایچون اجنته عمومیسی انکلیز تجاری آرتور ز هونتر درسعادتده غلطه‌ده فرانقینه زقاغنده نومرو ۷

TRADE MARK

Լնջոր մարքալի անկլիզ կիրիտլրի անունը կը ծախուին 500, 300, 200, 100, 70նոց աւուրներու մէջ։ ՓՆՏՈՒԵՆԷՆ ամէն տեղ «ԼԷՆՏՈՒԵՐ» ի կարի թուղթը առանց անարարի հատի եւ ոչ ալ կը վաճառուի։ 150 և 80 թերթի պարունակող արկղներով։

Գրասենեակ Լենտուերի։ Գրասենեակ Գ. Հէրնթէր Գրասենեակ Գ. Հէրնթէր Գրասենեակ Գ. Հէրնթէր